

عبدالعظیم کریمی

آیا می‌دانید: همان‌گونه که اشخاص لاغر و ضعیف‌الجثه بدن خود را با لباس زیاد می‌پوشانند که چاقتر جلوه کنند، افرادی نیز که برای گفتن و نوشتن سخن قابلی ندارند می‌خواهند به وسیله الفاظ و عبارات زیادی، رنگ و بویی به گفته‌های خود بدهند؟ چه خوب است که فرزندان ما به اندازه سخن گویند و از لفاظی و زیاده‌گویی اجتناب کنند. همین امر باعث می‌شود که آنها به محتوا و باطن کلام خود بیشتر از ظواهر آن توجه داشته باشند و به غنای فکری خویش بیفزایند.

آیا می‌دانید: سریع پیشرفت کردن باعث ترقی و رشد آدمی نیست، بلکه متعادل بودن و همه امور اخلاقی و رفتاری را در حد اعتدال نگاه داشتن ملاک پیشرفت است؟ در تربیت فرزندان ملحوظ داشتن این نکته از اهمیت زیادی برخوردار است. لذا بینیم فرزند ما تا چه اندازه امیال، آرزوها و توانمندیهای رفتاری‌اش را تعدیل می‌کند و تا چه اندازه در اخلاق و آداب رفتاری خویش متعادل است!

آیا می‌دانید: پیروزی و رستگاری متعلق به کسانی است که بیش از دیگران استقامت و پایداری در برابر مشکلات را در خود تمرین کرده‌اند؟ تا چه میزان این تمرین را با بچه‌های خود در مراحل مختلف زندگی انجام داده‌ایم و تا چه اندازه در مقام عمل و در کشاکش حوادث تلخ زندگی به آنها درس مقاومت داده‌ایم؟

آیا می‌دانید: مهارت خواندن، انسان را با

هزار و یک نکته نهفته در تربیت فرزندان

پناهگاه مطمئن برای حل مشکلات و مصائب زندگی مطرح می‌باشد؟ لذا پدر باید این ویژگی را همیشه و در همه جا و در عرصه عمل و رفتار برای فرزند خویش به نمایش بگذارد.

آیا می‌دانید: پدرانی که استقلال رأی، استحکام اراده و اقتدار روحی ندارند، فرزندان آنها نیز افرادی وابسته، ضعیف و تحقیر شده پرورش می‌یابند و برای همین است که گفته‌اند میزان اعتماد به نفس کودک وابسته به اعتماد به نفس والدین اوست!

آیا می‌دانید: اگر می‌خواهیم فرزندانمان روحی بزرگ و اراده‌ای سترگ داشته باشند، باید پدر را در این نقش قرار دهیم تا از طریق همانندسازی فرزندان با پدر این خصوصیات در آنان خلق شود؟

آیا می‌دانید: یتیم کسی است که پدر و مادر در دل او پایگاه خود را نداشته باشند؟ زیرا دو گونه یتیم داریم: کودکانی که رسماً از نظر عرفی فاقد پدر و مادر هستند و کودکانی که پدر و مادر دارند، اما مناسبات عاطفی بین والدین و فرزندان برقرار نیست. این نوع یتیم‌ها از یتیم‌های دسته اول آسیب‌پذیرتر هستند!

آیا می‌دانید: سادگی، صمیمیت، بکرنگی، صداقت، دوری از تکلف و پرهیز از نقش بازی کردن، راز و رمزهای بزرگ در پرورش فرزند است؟ والدینی که این صفات ارزنده را از طریق رفتار و کردار خود به فرزندان منتقل می‌کنند به تربیت الهی فرزندان نزدیک شده‌اند.

لطفاً ورق بزنید

افکار دیگران آشنا می‌سازد، مهارت سخن گفتن، او را حضور ذهن و سرعت انتقال می‌دهد و مهارت نوشتن انسان را دقیق می‌کند؟ به یاد داشته باشیم که این مهارت‌ها هنگامی شکوفا می‌شوند که ریشه‌های آنها در کودکی آبیاری شده باشد و از طریق فراهم کردن شرایط مناسب، این مهارت‌ها به رشد و تعالی بیشتر نزدیک شوند.

آیا می‌دانید: خواندن تاریخ، دانش‌آموزان را بصیرت می‌بخشد، ادبیات آنها را قریحهٔ ابداع و ملکهٔ لطف بیان می‌بخشد، ریاضیات آنان را فکور و علوم طبیعی آنها را عمیق و موشکاف می‌سازد، علم اخلاق، وقار و حسن رفتار را به بار می‌آورد و منطق و معانی بیانی او را استعداد کظم غیظ و حوصله می‌بخشد؟ آیا فرزندان ما با درسهایی که در مدرسه می‌خوانند این آثار را در خود تحقق داده‌اند؟ آیا میان آنچه فرا می‌گیرند و آنچه در زندگی واقعی با آن روبرو هستند، ارتباطی وجود دارد؟

آیا می‌دانید: تجربه مدرسه‌ای است که محصلین خود را با قیمتی گران پرورش می‌دهد؟ تجربه، آگاهی بر خطاها و شکست‌هایی است که هر کدام می‌توانند پلی برای پیروزی و موفقیت‌های بعدی باشد. تا چه اندازه به این نوع مدارس هم توجه کرده‌ایم و تا چه اندازه معدل پیشرفت تحصیلی فرزندان را در مدرسی که تجربه، بهترین معلم آن است، مورد دقت قرار داده‌ایم؟

آیا می‌دانید: پدر در نظر فرزند نماد قدرت، شجاعت و امنیت است و به منزلهٔ

"ابوین؟" ابوین کسانی هستند که قوی‌ترین اثر تربیتی را در فرزند خود به جا می‌گذارند و والدین کسانی هستند که نام فرزندان در شناسنامه آنها ثبت شده است! و چه نیکوست که ابوین فرزند، همان والدین او باشند.

آیا می‌دانید: هیچ امیدی آنقدر سریع برآورده نمی‌شود که کار شروع کرده را فرد شخصاً تمام کند؟ به کودکان خود یاد بدهیم که کارهای شروع کرده را با نظم و دقت و همراه با اهتمام و جدیت تمام کنند. در این صورت با احساس پیروزی و موفقیت، انگیزه قوی‌تری برای کارهای بزرگتر پیدا می‌کنند. اما اگر کارهای نیمه‌تمام را رها کنند، احساس شکست، یأس و نومیدی در آنها موجبات افسردگی و سستی را فراهم می‌آورد و حتی از کارهای کوچک هم وحشت خواهند داشت.

آیا می‌دانید: پیش از آنکه کودک را به کاری وادار کنیم باید توانایی و ظرفیت او را نسبت به

آیا می‌دانید: هیچ کودکی مانند کودک دیگر نیست و نباید باشد و خالق هستی نیز این را نخواست است؟ بنابراین ما به‌عنوان پدر و مادر چرا خواهان یکسانی کودکان و فرزندان خود هستیم؟ چرا بچه‌ها را به رخ یکدیگر می‌کشیم؟ و چرا آنها را با هم مقایسه می‌کنیم؟ حال آنکه از دو موجود متفاوت که باید متفاوت باشند، چگونه می‌توان بطور یکسان انتظار داشت؟

آیا می‌دانید: فرزند هر چه کوچکتر است، زنده‌تر است؟ اگر ما دو چشم داریم او صد چشم دارد و اگر ما بینایی محدود داریم، او بینایی بیشتر دارد، و اگر ما از روبرو می‌بینیم او از پس سر و در خواب نیز می‌بیند؟ پس کودکان بیناتر، شنواتر و رثواتر از ما هستند، سعی کنیم این خصوصیات را اگر نمی‌توانیم تقویت کنیم، لاف‌قل ضعیف و نابود نکنیم.

آیا می‌دانید: فرق است بین "والدین" و

خوبی هایشان درس زندگی بیاموزد؟

آیا می‌دانید: تعلیم و تربیت تجربه است، پیش از آنکه علم باشد. هنر است، پیش از آنکه فن باشد. کشف روش‌هاست، پیش از آنکه کسب دستورالعمل‌ها باشد. خصوصی و فطری است، پیش از آنکه عمومی و اکتسابی باشد. ذوق و شوق است، پیش از آنکه وظیفه و اجبار باشد. ایمان قلبی است، پیش از آنکه اقرار بیانی باشد. اثرگذاری "وجود" است، پیش از آنکه انتقال زبانی باشد؟

آیا می‌دانید: والدین بیش از آنکه سرپرست و پناهگاه فرزند به شمار آیند، باید معلمی لایق باشند و قبل از آنکه پدر و مادر باشند، باید مربیان شایسته برای تربیت روحی و اخلاقی فرزند باشند؟

آیا می‌دانید: اگر کودک را از امری که بدان راغب است باز می‌دارید باید همزمان و پا به پای آن به چیز دیگری که بدان رغبت دارد متمایل کنید تا ناکامی، پرخاشگری و لجاجت در او ایجاد نشود؟

آیا می‌دانید: اگر خواهان زبان راستین تربیت هستید باید آن را در رفتار خود بجویید؟ زیرا برای تربیت باید همان‌گونه بود که تلاش می‌کنیم دیگران بشوند. به عبارت دیگر باید وجودمان موعظه‌گر نیات تربیتی مان باشد و نه سخنان و الفاظی که به زبان می‌آوریم.

آیا می‌دانید: همه مقاصد موقوف به تدبیر ما نیست، بلکه تقدیر ربانی و مشیت الهی نیز

انجام آن کار بسنجیم تا تکالیفی که بر او تحمیل می‌شود خارج از توان او نباشد؟ تجربه نشان داده است توقعات و انتظارات بیش از حد، نتایج وارونه‌ای به دنبال می‌آورد و کودک را نسبت به انجام وظایف اصلی و تکالیف طبیعی‌اش نیز بیزار می‌کند، تا آنجا که از انجام حداقل وظایف و توقعات نیز شانه خالی می‌کند!

آیا می‌دانید: هر فردی که در کودکی خویش رنج و مشقت بیشتری تحمل نماید کار کردن در آینده برای او آسانتر و راحت‌تر جلوه می‌کند؟ به نحوی که کار برای او تفریح می‌شود و اوقات فراغت برای چنین کودکی شلوغ‌ترین و پرشورترین لحظات است.

آیا می‌دانید: ادیسون معتقد است که یک فرد نابه یک درصد از نبوغ خود را از طریق الهام غیبی و نود و نه درصد آن را از راه تلاش و رنج طاقت فرسا بدست می‌آورد؟ پس چه نیکوست که آن بخش از نبوغ و خلاقیت را که وابسته به محیط و عوامل آموزشی و تربیتی است برای فرزند خود فراهم سازیم.

آیا می‌دانید: عبرت‌آموزی برای فرد هنگامی عملی می‌گردد که این امکان را به او بدهیم که در مطالعات، مشاهدات و تجربیات خویش بتواند از مرز زمان به سوی گذشته عبور کند و با پای تفکر و بال تخیل به مقامی از شهود دست یابد که وقایع تاریخی را همان‌گونه که گذشته است حس کند، ببیند، و در عین حال حاضر و ناظر بر احوال گذشتگان باشد و از شکست‌ها، خلاف‌ها، پیروزی‌ها و

آیا می‌دانید: خواستار سعادت دیگران بودن، بزرگترین سعادت است؟ آیا فرزندان ما به این خواست متعالی دست یافته‌اند؟ تا چه اندازه در دعاها و نیازهای معنوی خویش چنین خواستهایی را از روی ایمان و اعتقاد بر ملا می‌کنند؟ خوشبختی و سعادت تنها چیزی است که ما می‌توانیم بدون اینکه مالک آن باشیم آن را به دیگران واگذار کنیم و مطمئن باشیم چیزی از آن کم نمی‌شود.

آیا می‌دانید: اگر فرزندان ما یاد بگیرند که هر روز صبح هنگام برخاستن از رختخواب با اعتقاد و اراده‌ای راسخ به خود بگویند: "من امروز می‌خواهم با توکل به خداوند قادر بهتر از دیروز باشم" و این چنین باشند، سعادت و موفقیت را بطور دائمی تجربه خواهند کرد؟

آیا می‌دانید: خوشبختی آدمی در این است که دنیا و پدیده‌های درون آن را همان‌گونه که آرزو می‌کند ببیند؟ برای اینکه فرزندانمان زندگی را زیبا و خوشایند حس کنند، باید نگرش آنها به زندگی زیبا و مثبت باشد. به قول مولوی: گر بود اندیشه‌ات گل، گلشنی.

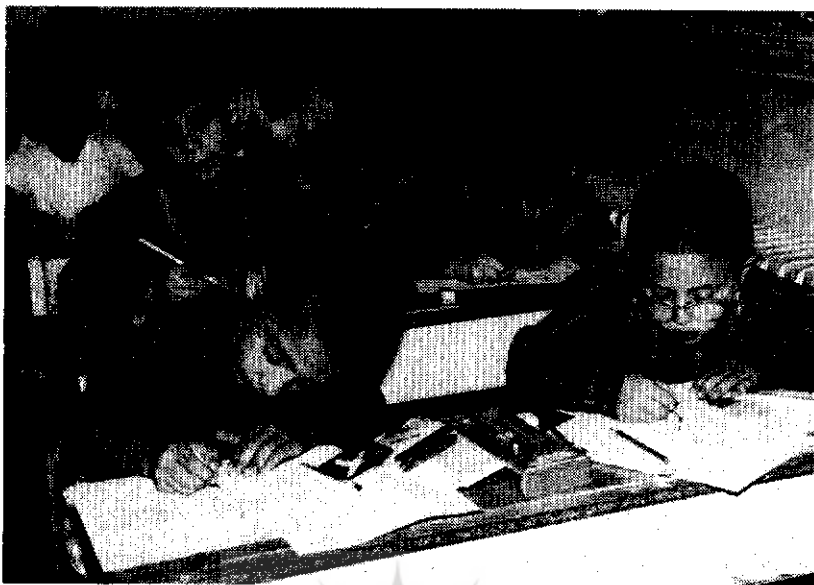
آیا می‌دانید: هیچ چیز بر صحت و تندرستی انسان بیشتر از آن صدمه نمی‌زند که غذا بر روی غذا تناول شود؟ بسیاری از والدین از روی دلسوزی و برای تقویت اشتها و فربه ساختن فرزند خود، دائماً او را به اجبار به خوردن غذاهای پی در پی وادار می‌کنند. این روش نتیجه‌ای معکوس به‌دنبال دارد، یعنی جز بی‌اشتهایی، ضعف و بیماریهای گوارشی حاصلی ندارد.

در کار است تا آنچه را که ما در پی آن هستیم به مصلحت و حکمتی دیگر تغییر دهد؟ شاید آنچه ما از روی اکراه با آن مواجه می‌شویم عین مصلحت باشد. پس چه خوب است که فرزندان ما با این مصلحت‌ها و حکمت‌های نهفته در برده‌های اسراز زندگی آشنا شوند.

آیا می‌دانید: وقت تلف کردن فقط بیهوده و بی‌معنی زندگی کردن نیست؟ چرا که به چهار طریق می‌توان وقت را تلف کرد: هیچ کار نکردن، بدکار کردن، بی‌مورد کاری انجام دادن و عمل نکردن به آنچه باید انجام گیرد. بر این اساس باید در تربیت فرزندان خود تمایز میان این چهار نوع اتلاف وقت را در زندگی روزمره و در حین انجام فعالیت‌های فردی و اجتماعی به ایشان نشان دهیم.

آیا می‌دانید: "کار" انسان را از سه بلای خانمانسوز افسردگی، فساد و نیازمندی نجات می‌دهد؟ از این رو کودکانی که از همان دوران اولیه رشد با کار و کوشش خو می‌گیرند، در آینده زندگی‌شان سرشار از نشاط و عزت و بی‌نیازی خواهد بود!

آیا می‌دانید: معنی زندگی در دو موقعیت متضاد درک می‌شود: هنگامی که آن را از دست می‌دهیم و زمانی که با عشق بدان می‌نگریم؟ اولی که امکان‌پذیر نیست، اما دومی را می‌توان در زندگی خود تجربه کرد. برای اینکه فرزندان ما به زندگی عشق بورزند تا آن را درک کنند، تنها یک راه وجود دارد و آن ایمان به خالق هستی است.

آیا می‌دانید: فضیلت پاکدامنی و تقوی تنها در پرهیز از گناه و هوس‌های شیطانی نیست، بلکه بی‌میلی و بی‌زاری جستن از آن نیز هست؟ فرزندان ما تا چه اندازه این‌گونه فضائل را بدست آورده‌اند؟ آنها با روی آوردن به کارها و افکار متعالی و نیکو به چنین تحولی دست خواهند یافت.

آیا می‌دانید: سرنوشت آینده‌ی کودکان به نوع تفکر آنها در مورد زندگی و آینده‌ی خود بستگی دارد؟ اگر خواهان سرنوشتی سازنده و پربار برای فرزندان خود هستید، به جای اندوختن ثروت‌های مادی، اندیشه‌های آنان را بارور سازید. به جای آنکه وسایل و ابزارهای خوشبختی را از بیرون برایشان فراهم کنید، سعی کنید اکسیر خوشبختی را در درون خود، و از طریق خدمت به دیگران و محبت ورزیدن به دیگران بجویند.

آیا می‌دانید: اگر آدمی را شادی و نشاطی در دل می‌آید جزای آن است که کسی را شاد کرده است و اگر غمگین می‌شود، لابد کسی را آزرده و یا غمگین کرده است؟ این احساس را بخوبی می‌توانید در موقعیت‌های مختلف تجربه کنید. به کودکان خود از همان نخستین سالهای زندگی یاد بدهیم که چگونه شادی و نشاط را در خوشبخت کردن دیگران حس کنند.

آیا می‌دانید: طبیعت برای دست یافتن آدمی به فضائل بزرگ، موانع بزرگی از درد و رنج را به‌پا کرده است؟ اما از طرف دیگر وقتی آدمی بر این مشکلات و موانع فائق آید و از سدها گذشت، فضیلت‌های بدست آمده آسان از دست نمی‌رود، و شاید حکمت این درد و رنج نیز همین است و اگر فرزندان ما به این حکمت زیبا در کسب فضایل آگاه شوند، قطعاً در تحمل سختی‌ها بردبارتر خواهند بود.